

Ψυχογράφημα ενός loser

Μια συλλογή διηγημάτων με κεντρικό ήρωα έναν άτυχο τύπο που διανύει την τέταρτη δεκαετία της ζωής του και θα μπορούσε να είναι το alter ego του πρωτοεμφανιζόμενου στο χώρο της λογοτεχνίας (καθώς βιοπορίζεται από τη δημοσιογραφία), Νικόλα Σάπο. Συνδεδετικός κρίκος των ιστοριών οι αναποδιές της καθημερινότητας, το αίσθημα της ανεπάρκειας, η πικρία που προκύπτει όταν ο θυμός μετά από αλυσιδωτές γκαντεμιές κατασταλάζει. Εξ ου και ο τίτλος, από ένα διάλογο σε ένα μυθιστόρημα του Φίλιπ Ροθ, καθώς στη συλλογή δεν περιλαμβάνεται διήγημα με πεπόνια παρά μόνο με λάθη, λάθη όμως ακούσια, ή μάλλον όχι ακριβώς λάθη αλλά φυσικές συνέπειες των συνθηκών της σύγχρονης ζωής που πιέζουν τους νέους ανθρώπους με γεωφυσικό μένος τσακίζοντας τους περισσότερους.

Η ματιά του συγγραφέα είναι χειρουργική, δεν διαθέτει όμως την αποστασιοποίηση του χειρουργού αλλά την εμπειρία βιωμάτων. Η θεματική και οι περιγραφές της νεοελληνικής πραγματικότητας έχουν ίσως την οξυδέρκεια του Μάρκαρη, σε αντίθεση όμως με το όχημα του αστυνομικού μυθιστορήματος στο οποίο καταφεύγει ο τελευταίος για να καταδείξει τα κακώς κείμενα της κρίσης, ο Νικόλας Σάπο, χρησιμοποιεί τον ίδιο του τον εαυτό σε ένα ρεσιτάλ επαγωγής με το οποίο εύκολα θα μπορούσαν τα ταυτιστούν οι περισσότεροι Έλληνες 25-40 ετών. (Οι πολλές αναφορές σε κόμικ, παραπέμπουν σε ένα στοιχείο παρατεταμένης παιδικότητας του σύγχρονου νέου που δεν καταφέρνει να χειραφετηθεί). Θα μπορούσε ίσως να ήταν η καθημερινότητα του γιού του αστυνόμου Χαρίτου, αν αυτός είχε γιο. Το άλλο κοινό με το Μάρκαρη είναι το ευρηματικό χιούμορ, όχι το πεζό «γελάμε με τα χάλια μας» αλλά το πνευματώδες αστείο που προκύπτει φυσιολογικά από την τρυφερή και αυστηρή ματιά του συγγραφέα στη ζωή του ήρωα αλλά και των φίλων του.

Ο τόνος δίνεται σαφής από το πρώτο διήγημα, 'Ασανσερ', όπου ο ήρωας καταφέρνει να γίνει ρεζίλι στην κόρη του διαχειριστή με την οποία είναι ερωτευμένος, καθώς μια μέρα με καύσωνα, ντυμένος με διαφημιστικό t-shirt, κατεβαίνει από το ρετιρέ με το ασανσέρ και κλείνεται μέσα με την υστερική κυρία της πολυκατοικίας και το μανιασμένο πεκινουά της. Στο ίδιο μήκος κύματος και τα άλλα διηγήματα με θέμα τη μετακίνηση με το λεωφορείο ('Μμμ...'), την ανία των οικογενειακών μαζώξεων ('Πατρίς, Θρησκεία, Οικογένεια'), την αναζήτηση κουρείου στην Αθήνα του δεκαπενταύγουστου πριν από το πρώτο ραντεβού ('Πρώτο Ραντεβού'), την ανάλωση του εθνικού μας οράματος στα πρακτορεία και τα γήπεδα ('Τζακποτ', 'Κυριακή στο Γήπεδο'), την απέλπιδα προσπάθεια ανεύρεσης εργασίας σε εισπρακτική εταιρεία ('Ατσάλινα Νεύρα') και το συμβολισμό της ενηλικίωσης που συνεπάγεται το άδειασμα του παιδικού δωματίου ('Καμπανάκια').

Οι ιστορίες της συλλογής θα μπορούσαν να είναι περιστατικά που σας διηγείται ένας φίλος σε ένα μπαρ, αν αυτός ο φίλος σας είχε εντυφλήσει στους Ρώσους κλασσικούς ή ήταν και ο ίδιος ήρωας τους, εξοβελισμένος στην Αθήνα του σήμερα και διέθετε μεστό λόγο, πρωτότυπο χιούμορ και τόνους γκαντεμιάς.